

הדר פרק ששי עירובין

מז.

עין משפט
נר מצוה

לח א מיי פ"ב מהל' עירובין הלכה ז
טוש"ע אור"ח סי' שפ"א
סעיף ה:
לח ב מיי שם הל' יג
וסמג שם טוש"ע
אור"ח סי' שפ"ב:
ב ג מיי פ"ה מהל' עירובין הלכה יז
טוש"ע אור"ח סי' שפ"ב:

רב ג'סים גאון

נבואן כ"ר אליעזר דאמא
אין צורץ לבטל רשות לה
אחד ואחד, אבנ' כי קא
אליעזר בנקבן, ר' יצחק דברין
אשר אבנ' חסידו פסוק פסוק
עושי פסוק, דונן אמר ר'
אליעזר שמעתי מ'
אליעזר שאפי' הוא כבית
כור, וכן שמעתי ממנו
אשר חצר שכחתי אתה
מנח' לה עירב ביתו אחד
מלהבנים ומלהוציא לו
וזהו. ופרינקן לא קשיא
אין ר' אליעזר ור' בנקבן,
כשתמצא לומר לדבריו ר'
אליעזר המבטל רשות
חצורו לרשות ביתו מ'
ביטל. לרבנן המבטל
רשות חצורו רשות ביתו
לא בטל.

רבינו חננאל

ובר חסדא כי הוה פגע
 ברב שהיה (מרתיע)
 [מרתען] שפחדוהו. כלומר
 היה מתירא ממנו שמה
 ישאלנו ממנהיגיה דהוה
 ביהוה. רב ששת הוה
 (מיתע) [מרתען] כוליה
 גופיה מפילופיה דרב
 חסדא, שמו שאלהו. רב
 מיתע ובר חסדא מרב שיש
 שותי תרביס וקייפוס גוים
 שבת, אליבא דרב
 יוחנן דמצי רב כי ביטול
 ממצר לחצר מהו, מחדא
 לחברתא ורבא דאמר,
 זכרון דאביע לערובי
 במתוליה הוה מצ' שבת.
 אליבא דהשתא מצ' שבת,
 אבל הכא בהדיקוס גוים
 מצינו שבת דאביע
 לערובי במתוליה דא מצ'
 מפרב, ביטולי ושתא מי
 לע מצ' מבטלי, או דילמא
 כ"א שזא. אליבא דא מצ'
 תוב בעא מיניה מהו גוי
 מהו, אליבא דרב
 יוחנן הוה לחיוב כי השתא
 שוכרין ומבטלין כבדו להו
 כבשתא דהוה תרי, חסדא
 מבטלין א"א כימיעי. כי
 תיבע לן אליבא דשמואל
 דאמר אין שוכרין מצ'
 דתרי הוה ללא עבדי,
 אבל הכא חציר דהוה
 כבדו דיוחנן ישאליה חרבה
 וגוי, ואמר עלייהו
 עבדי, עירובי, רבא אין
 עירוב מועיל במקום אין
 כבשתא, ונתחלה רשותו
 ושתיהו ישראלים, מהו
 שיבטל אתר רשותו ויהו
 האתר מותר לטלטל. אלי
 (אביי) נרב ששת) א"ל
 מוטב מבטלין, והמונה
 אומר אין מבטלין. אומר
 כ"א הדיה אמר שמואל
 גוי שיש לו אפי' פחא
 ד' טפח על ד' טפחים
 פחות מחצירו לבקעה,

שבת אחד מבני חיצונה ולא עירב עמקו. כזה מודה שמואל דמנטלין בני חיצונה לבני הפנימית אותו רשות שיש להן בתוכן על ידי הרגל עירובן משום דלמארה לתקוני שתפתקין ולא לעוותי והכי מפרש בשילהי פירקין והא דבעיא ביטול אליבא דר"ע אמר רבא למילתיה דאי לרבנן בלא ביטול נמי אמרי לה לפנימית הכי ועקרה לעירוב' משום דמעוותי לה אלב ר' עקיבא ^(א) דבעי לבטולי בשילהי פירקין וכי שכת אחד מן הפנימית ליכא למימר הכי לבטול לבני פנימית ותיחוד דשא ותשמע דלא מצי למימר לתקוני שתפתקין ולא לעוותי דבעיא ביטול שברי תחילתן (העיוותי ע"י) הפנימית הוא כל זה לשון הקובץ' וא"ת ורבא מנא ליה דשמואל מוקי לה כר"ע דבעי' ביטול דלמא כרבנן דשרו לקמן בלא ביטול וי"ל משום דשמעינן ליה דשמואל דאמר אוסרין ומעריצין ומנטלין ב' חזירות זו לפנים מזו ולא ממוקסין אלל ^(ב) כההי' וא"ת וכי שכת אחד מבני פנימית ולא עירב ומבטל לבני פנימית אמאי אחיא חיצונה ואסרה עלייהו משום עירוב המרבילה למוסדה הא אמר לעיל בפרק מי שהוציאיהו (דף מח:) דלא אמרו דזירין לפתמיהו י"ל דההיא דלעיל ליכא שום השמעתיה אלל כההיא הפנימית פשעה ועושה את עמלה:

במאן בר' אביעזר בר' ליעל
 בשמעתין כשנתנו עירובן
 בחציונה ושכח א' מן החציונה ולא
 עירב לא מצי למיפוך הכי דלימא
 דמצי בשבטל בן חציונה לבני החציונה
 ומצי פנימית ותשמי' כבדדי' והדא
 ליתא דיורי חציונה בפנימית אלא ע'
 עירוב המרגילה לא חשיב ציטול רשות
 מחצר לאחר כיון דמאליהן משתרו בני
 חציונה ע"י שבטל בן פנימי לבני
 פנימית (א) דאמר אין צריך לבטל
 רשות לכל אחד וא' אבל לעיל דפנימית
 ואושרת לחציונה ע"י דריסת הרגל
 שלה אע"ג דא"צ לבטל לכל אחד ואחד
 חשיב ליה ציטול רשות מחצר לאחר:
אני אומר מבטלין פ' בקוטרס
 דלא דמיא להדיא דלעיל היכא
 דאחא נכרי בשבתא (א) דהכא אי צעו
 מיגר ועורבי מאתמול מזו עבדי רב
 המנוח אלא חזי מנעטלין כיון דאי צעו
 לערבי מאתמול לא מזו מערבי בלא

שכירות אין ציטול אלא במקום עירוב עד כאן לשון הקונט' ותימה
 דלעיל (דף סו.) פשיטא לן היכא דאתא נכרי מאתמול דמטבילין
 ואוסרין ומערבין קריין ביה דאמר לעיל ואי דאתא נכרי מאתמול
 ויגור מאתמול י"ל דסוגיא דלעיל כרז ששת דאמר הכא דמטבילין
 וימיהו קשה דמשמע הכא דפשיטא לן אפי' לרז ששת דתרחי לא
 עבדין ודוקא מת הוא דמטבילין אבל לא מת דבעי תרתי שכירות
 וצדיקין ולו עבדין ולעיל פשיטא לן בדלתא מאתמול דבשבת שוכרין
 ומטבילין ודוקא בזהא בשבת קאמר שמואל דאין מטבילין ויגורא לפרס
 אף אליבא דמאן דאמר אין שוכרין תרתי הוא דלא עבדין ובאתא נכרי
 כי לא מת נמי תסגי בחדא ציטול לחודיה דהוה יחיד במקום נכרי
 ויון דאם לא היה מתרצה לא היה מותר משום דאם כן בטלת תורת
 יי וימיהו לפי טעם זה אחרון לא יתכן לומר ^(א) אליבא דמאן דאמר
 לשמואל סגי ציטול דליהו קאמר הלכה כראב"י וקאמר שמואל
 "אסי דאמר לעיל לא נשכור: **אמר** אומר מבטלין. אף על גב
 דה"ר מצבוד יוס אבל הכא אוסרין איכא וגם מערבין עד שיבא
 ציטול שעושה עכשיו אבל הכא מצבוד יוס היה בו כח לשטול:

שכח אחד מן החילונים ולא עירב זהה מודי שמואל דמבטלי בני החילונים לבני פנימית אותו שבת לכן לתוכן ע"י ההגל עירובן משום דלמחר לה לתקוין שמתקין ולא לעוונתי והכי מפרש לה בסוף פירקין [ע"ה]. והואה"ל דבעינן ביטול אליבא דרבי עקיבא אמרה רבא למיתיה דאי לרבנן דכלו ביטול ממי אמרה לה פנימית בלוי ועקרה לה לעירוב משום שבת אחד מן החילונים

שכח אחד מן החיצונות דש
מותרת דאחדא דשא
אסורה אמר ליה רב ו
לרבא וכי שכח אחד
אמאי שתיהן אסורות
לכני פנימית ותיתי חי
במאן כרבי אלעזר ד
רשות לכל אחד ואחד
דאמרי צריך לבטל לכך
ורב ששת כי פנעי ב
מרתען שיפוותיה ממ
ששת ⁶ מרתע כוליה
חסדא בעא מיניה ר
שני בתים משני ציד
ונכרים והקיפום מחיצ
דמאן דאמר ⁵ אין בי
לא תיבעי לך השחר
מאתמול מצו מערבי
מחצר לחצר הכא דא
לא מצו מערבי לא
אליבא דמאן דאמר ⁶
לחצר חתם דאי בעו
מערבי בטולי נמי ב
דלא מצו מערבי מא
מצי מבטל או דילמז
א אין מבטלין מת נכ
דמאן דאמר שוכרין
תרתי עבדינן חדא מ
לך אליבא דמ"ד אי
דלא עבדינן הא חדא
שנא אמר ליה ² אני
אמר אין מבטלין א
שמואל ³ נכרי שיש
ארבעה פתוח לבקעה
וגמלים וקרונות כל ה
אוסר על בני מבוי מ"
בההוא ניחא ליה איב
מהו א"ר נחמן בר א

שוכרין הימנו ואח"כ מבטלין לא חיבעי כך: השטא חרסי עדינקן.
שכירות וביטול חדא מיבעיא: אי אומר מבטלין. ולא דמיא להדיא
לדעילי דהכא אי בעי מיגר וערוכי מאתמול מצי עבדי: והמונא אמר
אין מבטלין. כיון דאי בעו ערוכי מאתמול לא מצי עבדי בלא
שכירות אין ביטול אלא במקום עירוב: בהבוא ניהא ליה. משום
דאיכא אירא טפי ממזבי: דאולפנא. ששמע מרבו ורבו מרבו:
אפי

דהכא באתא בשבת ומת בשבת איירי וכן משמע הלשון דקאמר כי מיצט
בשבת נחלקו ועל זה מביעיא ליה כשמת אי עדיין חדא אי לא ואי
ו"י"ל כדפי' לעיל דלא משתרי צטיטול לחודיה כשמתרה הנכרי לשכור
עירוב אי נמי רב חסדא כר' מאיר סבירא ליה דאסר יחיד במקום
אין שוכרין דקאמר ^(א) (אני אומר מבטלין) היינו שמואל דממה נפ
לעיל דאין מבטלין ש"מ דאפי' חדא לא עדיין לשמואל אלא היינו
דבשמי בחים אין מבטלין התם ליכא לא אסרין ולא מעבדין שמי
הנכרי א"נ גבי שני בחים לא היה לו כח מצדוד יום לעשות און

(א) [גיר] הערוך מרמת,
(ב) [לעיל] סו: לקמן סה.
עה: (ג) [שס], (ד) [לעיל]
סו: (ה) [בס"א]: וסבין,
(ו) [לעיל] סו: (ז) [ר"ל]
להקפסוה נכרים דחא לא
עבדין. ראמ"מ, (ח) [רש"ל]
מ"ו ועי' רש"א,

הגהות הב"ח

[illegible]

גליון הש"ס

גמ' כי קאמינא לרבנן
דאמרי צריך לבטל. עי'
לקמן סח ע"ב תוס' ד"ה
רב אשי: